

הדעו, ודחפו את אייבי לבצע אותו

— אבל הוא התייחס לענין ברצינות

דבר אופייני: מעולם לא דיבר עם ידידיו הנוצצים על מוצאו. היה מתעב רק על העובדה שגול בהודו, שם התגייס בגיל צעיר מאוד להילחם האוויר הבריטי. אולי עשׂה רה מבין כל אותם יודים ככיכול ידעו ש הוא נולד בפרס. איש מהם לא ידע שהוריו של נתן חיים בירושלים, וכי יש לו שם אחים. כי איכשהו נידמה היה לו שהבוהמה התל-אביבית תביט על "פרסי" אחרת מאשר על "הודי" דובר-אנגלית.

למזלו הוכיחה את עצמה קליפורניה כי ניכרה של זהב. מכיון שלאייבי יש גם לב של זהב, הוא החל מפור כסף בחופנים. הוא הפך מצנאט של אמנים בלתי-ידועים, פתח גאלריה במסעדותו. בעלי הכסף הכבד, הרוכשים אמנות לפי מטרים מרובעים, החלו פוקדים את מסעדתו ומחליפים עימו דעות על ציור. זה הצחיק אותו עד מהרה. לכן הכין לסנובה מלכודת שהיא ראוייה לה: הוא החל מצויר בעצמו — ודוקא ציורים שלא נפלו מאלה שציירים רבים מציגים בתערוכות. הוא חלה את ציוריו בקליפורניה — ואנשים קנו אותם במאות לירות. זה הצחיק אותו עד מהרה. אבל גם בעת שצחק, לא חדל משאיפתו להיות "שייך".

הוא רצה להוכיח לעצמו שהוא אינו עולה רק על הציירים הפוקדים את מידול. למה הוא גם כתב ספר — ופרסם אותו ישר בשתי שפות, עברית ואנגלית. היה זה ספר בעל רמה ילדותית, אבל ספר. אייבי נתן יכול היה לצחוק גם מהספרים. ואומי גם הוא צחק — אבל מת להיות אחד מהם.

טיסה — בעקבות בחורה

רבת-קת-האהבים המפורסמת ביותר לפרסום דאג בעצמו — קשורה אף היא בסיבת-פתע.

היה זה לפני כחמש שנים. בעת אחת מי העוריותיו מן העיר התקבלה לעבוד כי קליפורניה צעירה מספרה, שסובבה את הי עולם בלי כסף. למימון שהייתה בישראל עבדה כמדיחת-כלים במטבח קליפורניה — עד שאייבי ראה אותה. הוא התאהב בה עד כדי שגעון, הוציא אותה מהמטבח, הלביש אותה מינוק, לקח אותה להצגות-בכורה, הת לבט בגלוי אם לשאתה מיד לאשה. אבל גייס ברחם ממנו — תחילה לעניוהו, ולאחר מכן לגירויורק.

מדי יום צילצל אליה, עד שיום אחד הרי ידעה לו כי היא נמצאת שם בצרה. כעבור כמה שעות ידחה ממטוס, בדרכו לגירויורק. כפי שהוא ידחה לאחר מכן: "בילינו כמה ימים נפלאים בפורטוריקה, וכך זה נמרה." פעם אחרת נשבע כי יצליח להביא את אוה גארדנר לישראל: תעין בו מבט ר תרוץ אחריה. במקום זה רק אחריה למדריה, להוליבו, ללונדון, למקסיקו. היא העיפה בו מבט, ולא רצה אחריה. היתה עסוקה עם מאהב מקסיקאי צעיר.

כל המעללים האלה סיפקו הומר קבוע לטורי הרכילות. אייבי עצמו היה מרווח עליהם מן הדרך. העתונאים פירסמו, וצחקו בטובלב. הם ידעו שזה השיגעון הגדול של אייבי — להתפרסם. ולמי זה יכול להזיק?

מה עוד, שהוא סיפק גם ידיעות חיוביות לעתונים. הוא חילק פסנתרים ליחידות צבאיות, למשל. ערך מסיבות יום-הולדת לעשרות ילדים. אימץ משפחה אומללה בת 11 נפשות, שאביה ניספה בתאונה והשאיר אר תה חסרת-פרנסה. מאז הוא משלם לה בדייקנות את התמיכה החודשית שהבטיח.

כל דינוגוף בשבירה

כפי כי העיפוקים האלה לא סיפקו את אייבי. הסיפורים בעתונות המקור מית שוב לא נראו לו. הוא נשבע: "אני עוד אופיע על השער של טיים."

הדרך להגיע לשם התבררה לו כאשר ראה פעם את לוי אשכול ומשה דיין יושבים במסעדתו. הוא הבין, כי מי שבאמת חשוב — זה הפוליטיקאי. וכך, בהתקרב מערכת הבחירות לכנסת השישית, היה אייבי נתן קרקע מוכנה לקלוט את הרעיון של ריצה לכנסת. כמה ממכרו יעצו לו להניח לרעיון הזה. שלא ישתהה. שכן מי ימיו לא עסק בפוליטיקה, ולא התנסה בשום פעילות פוליטית. אך הגאונים ליד אותו שולחן התיבו אותו בכיוון ההפוך. מכיון שכמה מהם הם אנשירימום מקצועיים, הם אף הגישו לו מאוחר יותר חשבונות גדולים על עבודתם המקצועית.

הם בחרו ברעיון המרכזי של טיסה קאהיר, למרות שאייבי לא נטל מימיו חלק בשום יוזמה בכיוון זה, או בשום פעולה מאותן פעולות הנעשות בארץ להכשרת ה-קרקע לשלום ולהבנה יהודית-ערבית. הי נושא היה גימיק, תעלולי-פירסומת מצויין. לא היה לו קשה גם לאסוף את 750 החתימות הדרושות להצגת מועמדות לבחירות. כל דינוגוף" חתם בשבילו. מדוע? "בדיחה", אמר מישהו. "לא היה לי נעים לסרב", אמר אחר. "למה לא? שיכניס קצת היים לעסקי". הסביר שלישי. "שידפוק את אורי אבנרי עם הסיסמות:שלום שלום", התגאה רביעי. וכך נולדה באותה בוהימה תופעה כפולה: מצד אחד יוזמה הציניים של רשימת את"א ומצד שני דחפיו הצוהלים של אייבי לכנסת.

אבל עוד שדוחפים אלה התייחסו לכל העניין כאל בדיחה פנטסטית, היברו לו את נאומיו ותירגמו את מודעותו — לקח אייבי עצמו את ההרפתקה ברצינות גמורה. הוא כתב אישיים וגולים, שענו לו בחיך טובלב. אבל רלף בניץ, האיש שהשיג את שכינת-הנשק בארץ, ענה לו גליוות: "מעשה לא נבון ולא מציאותי." אייבי הזדהה עד עומק בשמתו עם הסיסמות המצלצלות שהומצאו בבדיחות-הדעה, עד כדי כך ש

מארח הבוהמה

אייבי נתן נראה יושב על הריצפה, כשהוא מחבק את השחקנית ז'נבה דן. באחת ממסיבות הבוהימה. המסיבה נערכה במועדון עומר כיאם, לכבוד הזמרת ז'ולייט גרקו, עימה התחבר אייבי.

גם כאשר הוכשר לו שענייני השלום הישראלי-ערבי אינם נושא לבדיחות או להרי פתקות מטורפות, כי אם לעבודה שיטתית והיירה.

בעלי-הזיכרון נזכרו בפרשתו של רודולף הס, סגנו הסר-שיווי-המישקל-הנפשי של היטלר, שטס בראשית מלחמת העולם לאנגליה, כדי להציע שיחות שלום בין לונדון וברלין.

אותם בעלי-הזיכרון הודאגו מתופעת-לואיא, שליוותה את אייבי נתן, אם כי לא באיש מונו הוא. דוקא העתונים השוביניסטיים ב יותר, השונאים את הערבים והתוקפים רל רעיון של התקרבות ישראלית-ערבית, עור דדו אותו. הם הקדישו לו עמודים שלמים, כשבין השורות כבצבצת גישתם, האומרת: "רק אנשים כאלה יכולים לחשוב באמת על שלום", או: "זה יוכיח אחת ולתמיד כי כל הדיבורים על שלום כזה הם רק בדיחה, או טירוף ממיט"אסון".

קול ישראל היה אף הוא פעיל בתזמורת זו, ורק ברגע האחרון בוטל ראיון שנקבע לו בגני צה"ל. המערכת המרוכזת החדירה לתודעת הציבור, כי שלום הוא עניין של מוקיונות.

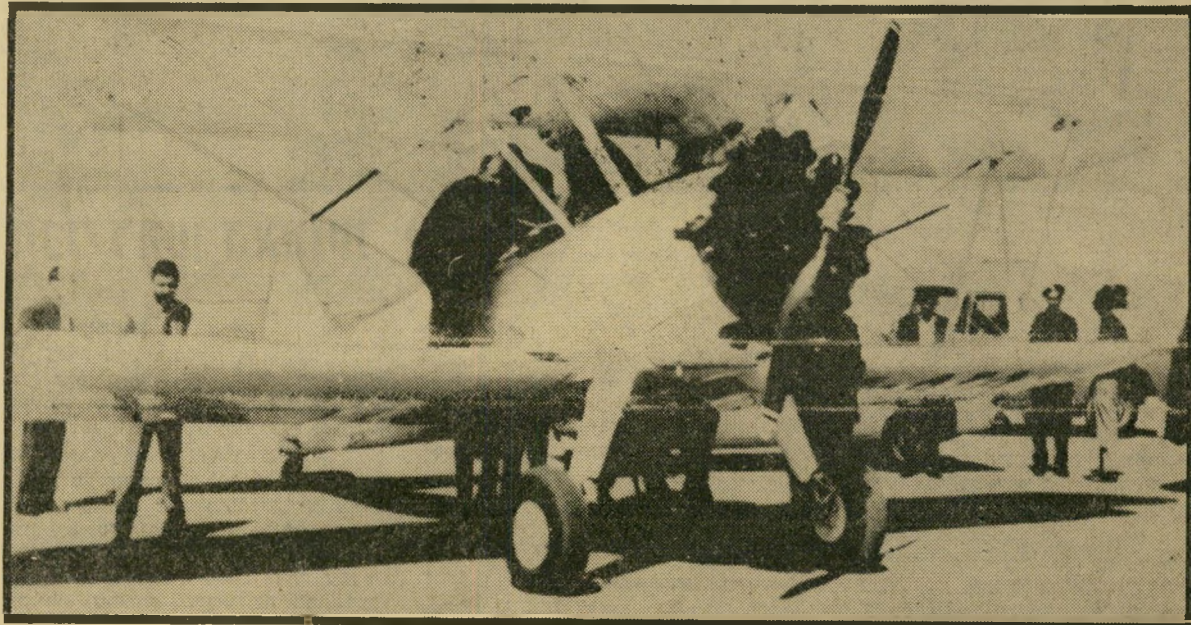
עובדה מתמיהה נוספת: השלטונות, שי מיהרו אחרי המראתו להודיע שהוא עבר על שווה של עבירות, לא הוזהרו אותו מי ראש לכל יבצע את הטיסה.

"שחקן מיסכן 1"

בשכיר אייבי נותרה לאטלאט רק דרך אחת: להמשיך ולבצע את התוכנית. הוא עשה זאת ביום השני בבוקר, כאשר הוא מעמיד פנים שהוא רק עורך תימרוני ראווה במטוס, לצורכי ציטומים. הוא היה חיזור ונירגש — ובצדק, כי הטיסה במטוס הלבן הדר-כנפי והחד-מונעי עשויה היתה להסתים באסון. למזלו הבינו המצרים בנה מדובר, הודיעו: "זו קומדיה מבויימת; אייבי נתן הוא שחקן מיסכן, שאינו ראוי לי עונש". לכן הוזנרוהו ארצה.

גם כך אין הוצאה חיובית מן ההרפתקה. כי מעתה יוכלו תמיד שוללי השלום לטעון, לכל הצעה מיושבת של פעולה למען השלום: "טוס גם אתה לקאהיר!" או: "אייבי נתן ניסה — וראה מה יצא מזה!" אם בכל זאת היתה קרן-אור בכל הכרי שה של טיכת-הראווה, היא נמצאה בעובדה, שההרפתקה הגדולה נעשתה בשם השלום. פעם חלמו בחורים מסוג זה על הרפתקות מסוכנות בישראל — רק בשם המלחמה.

(סיפורו של אייבי — עמוד 17)

בשדה-התעופה של פורט-סעיד. "שחקן מיסכן" כינו אותו המיצי רים. הם הטיפו כי "זו קומדיה מבויימת", ושאייבי נתן "אינו ראוי לעונש" (תצלום רדיו של ידיעות אחרונות — י.פ.י.)

בגדיה בפורט-סעיד
נלשים וסנאים
מצרים בודקים
את מסוסי הלבן, הדיכופי והחד-מונעי, של אייבי, אחרי שנחת